

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Mulgi Mugila
Tamme tn 2, Tõrva linn

20.02.2025 nr 1-1/2025/2

Algus 16.00, lõpp 16.49

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips, Kalle Vister

Puudusid: Ilmar Kõverik, Rein Reinsalu

Istungist võtsid kutsututena osa: vallavanem Helen Elias, abivallavanem Lauri Drubinš, vallasekretär Signe Kiin, finantsjuht Maire Appo, avalike suhete spetsialist Ingeri Aer, vallasekretäri abi Eve Eisen

Volikogu esimees avas istungi ja palus esitada ettepanekud seoses väljasaadetud istungi päevakorraga.

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 19 poolt kinnitada istungi päevakord.

Päevakord:

- 1. Tõrva valla 2025. aasta eelarve II lugemine**
- 2. Tõrva valla 2025. aasta eelarve vastuvõtmine**
- 3. Vallavanema informatsioon**

1. Tõrva valla 2025. aasta eelarve II lugemine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - eelarve arutelud toimusid jaanuaris kõikides volikogu komisjonides. Eelarve eelnõu osas on esitanud ettepanekud Virgo (Kosemets). Samuti on esitanud ettepanekud vallavalitsus lähtuvalt tasandusfondi ja toetusfondi summade muutumisest. Eelarve maht suurenes ca 166 000 euro võrra. Seda nii investeerimistegevuse kui põhitegevuse osas. Põhitegevuse tulud suurenesid ca 95 000 eurot. Kõige suuremad muutused olid toetusfondi osas. Vähenes toimetulekutoetus, huvihariduse toetus ja teede raha. Tasandusfond suurenes üle 3000 euro. Arvestades II lugemise numbreid, on eelarve maht 12,86 miljonit eurot. Saadetud seletuskirjas olid need muudatused lahti kirjutatud.

Virgo (Kosemets) ettepanekud olid suunata eelarve investeringusse täiendavalt 300 000 eurot ja selle katmiseks laen. Sellest 270 000 eurot jalgpallistaadioni rekonstrueerimiseks, 15 000 eurot Tõrva Muusikakooli energiaauditiks ja 15 000 eurot Tõrva kõrtsihoone energiaauditiks. Need ettepanekud vaatas üle majandus-eelarve komisjon. Esitatud ettepanekuid eelarvesse ei suunatud. Tabel ettepanekutega sai teile saadetud. Tabelis on märkused, kuidas esitatud ettepanekutega edasi toimetada.

Küsimused:

Karl Kirt: - investeerimistegevusse on lisandunud kolm tegevust, mida varem ei olnud. Kas saan õigesti aru, et vald ostab wakepargi ja hakkab seda majandama? Milline näeb välja kaasava eelarve idee?

Maido Ruusmann: - kaasava eelarve osas on oluline meie kõikide sisend, kas minna edasi nii nagu varem? Siin saavad kõik kaasa mõelda.

Helen Elias: - esialgselt eelarve projektist on välja võetud ooperile planeeritud summa. See on jaotatud Kaitseliidu hoone peale, kammersaali hoone peale ja wakepargile. Tagasiside planeeringu-vallavara komisjonilt oli, et koht on kasutuses ja vald võiks selle jääkväärtusega soetada. Helme kirik on väljas seetõttu, et ei saanud toetust.

Allan Ilisson: - mida on plaanis teha kammaersaaliga? Minnes peauksest sisse, kukub telliskive. See tuleb teha korda.

Helen Elias: - see ongi plaanis.

Karl Kirt: - kas kammersaali uksega on ka midagi plaanis?

Maido Ruusmann: - see, et uks pundub-kuivab-pundub, toimub ilmastiku tõttu. Rahast, mis on eelarves, varikatuse ehitamiseks ei piisa. Jaanise (Ilves) poolt on joonistatud varikatuse projekt. Asja saab laheneda siis, kui vesi enam ukse peale ei pritsi.

Ülle Juht: - kas Sõpruse pargis vahetatakse mänguväljaku atraktsioonid või paigaldatakse uued?

Helen Elias: - paigaldatakse uued.

Ülle Juht: - vanad võetakse ära?

Helen Elias: - jah.

Maido Ruusmann: - tööde ulatus sõltub sellest, kas projektile saab rahastuse.

Ülle Juht: - kas eelmise projektiga paigaldatud atraktsioonide tähtaeg on läbi?

Maido Ruusmann: - arvan, et on lõppenud. Viis aastat on märkamatu möödunud.

Arnold Looga: - ettepanek auditite osas on, et need on vaja kindlasti teha, eriti kõrtsihoone osas. Sellest sõltuvad edaspidised ülalpidamise kulud.

Maido Ruusmann: - sellel teemal toimus pikk arutelu majandus-eelarve komisjonis. Kõrtsihoone rekonstrueerimise projektis on ka energiatõhususe osa, mis käsitleb seda, mida käsitleb ka energiaaudit. Seega ei ole mõtet seda eraldi tellida. Virgo (Kosemets) tõi välja kõrtsihoone soojustehnilise osa. Laiem küsimus oli, milline oleks kõrtsihoone jätkusuutlik küttelahendus. Majandus-eelarve komisjonis läks see arutelu veel laiemaks. Ühe katlamaja taga on haiglahoone, tervisekeskuse hoone, kõrtsihoone, uus bussijaam ja tulevikus ehk ka kinomaja. Lepiti kokku, et

vallavalitsus tegeleb võrdlevate küttelahenduste analüüsi tellimisega, et saaks tulevikuks jätkusuutliku lahenduse. Muusikakooli energiaaudit on juba töös.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna majandus-eelarve komisjoni esimehele.

Eero Viisu: - komisjonis oli pikk arutelu. Virgo (Kosemets) esitatud ettepanekuid arutasime ca 1,5 tundi, teisi ca 0,5 tundi. Staadioni puhul oleme tahtnud saada tipptaset, meeletult kallist, aga kas meil on seda vaja? Arutame seda edasi koos jalgpalliklubiga ja spordikomisjoniga ja võib-olla on selleks raha juba järgmise aasta eelarves.

Küsimused:

Tarmo Tamm: - lugesin protokoll. See on jalgpallistaadioni osas üldsõnaline. Meil oli komisjonis suur arutelu. Erinevad mõtted võiksid protokollis olla, et need edasi anda. See kajastub vaid meie peas.

Eero Viisu: - kajastub siiski, kuna suuname selle spordikomisjoni, kuid nõus.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Istungi juhataja soovis teada, kas ettepanekute esitaja, Virgo Kosemets soovib ettepanekute hääletamist.

Virgo Kosemets hääletamist ei soovinud.

Otsustati: lugeda Tõrva valla 2025. aasta eelarve II lugemine lõppenuks.

2. Tõrva valla 2025. aasta eelarve vastuvõtmine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: - eelarve esialgses eelnõus ei olnud 2024. a täitmist, seetõttu tegin näitliku tabeli 2023. a ja 2024. a tegeliku kohta võrdluses 2025. a eelarvega. Põhitegevuse tulude osas on maksutulud üle 50%, toetused on üle 30%, muu tulu, tulu, mille kohta esitame arveid ca 4%. Põhitegevuse kuludest on kõige suuremad tööjõukulud, ca 57–60%. Majandamiskulud on olnud ligi 30%.

Väikesed muutused on toimunud ka kulude struktuuris.

Võrreldes 2024. a eelarvega on majanduskulud 16% vähenenud. See puudutab enim teede rahasid. Tavaliselt suuname teede rahast 50% investeringuteks ja 50% hoolduseks. Hoolduseks kulub tegelikult siiski rohkem.

Valdkondlikult läheb eelarve põhitegevuse kuludest ca 54% haridusele. 16% läheb sotsiaalsele kaitsesele. Valitsemisele ja kultuurile läheb 10%.

Eelarve kogumaht on 12 860 618 eurot.

Hariduse kulud olid 2024. aastal suuremad kui 2025. aastal seoses 2024. aastal Tõrva Gümnaasiumile tehtud investeringuga.

2025. aastal on planeeritud põhivara müüki 95 000 eurot ja saadavaid toetusi 434 000 eurot.

Investeeringuid on planeeritud 1,5 miljonit, sellest laenuintressid 205 000 eurot, mis kajastatakse samuti investeerimistegevuses.

2025. aasta eelarve tasakaalustamiseks on planeeritud võtta laenu 750 000 eurot, kuigi praeguse seisuga sellist summat tõenäoliselt vaja ei lähe. Sel aastal maksame laenu tagasi ca 530 000 eurot. Kassapanga jääki suunasime ca 78 000 eurot, s.o 2024. a laekunud, kuid kasutamata toimetulekutoetuse ja huvihariduse raha.

Küsimused:

Arnold Looga: - väga hea on kuulda, et saame hakkama ka ilma laenu võtmata.

Maire Appo: - laenu läheb ikka vaja, aga mitte sel aastal.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna majandus-eelarve komisjoni esimehele.

Eero Viisu: - aasta tagasi ütlesin tol korral vastu võetava eelarve kohta, et see on häda ja viletsus, kuid sel aastal julgen öelda, et oleme väga hästi hakkama saanud. Eelarve, mida täna vastu võtame, on palju roosilisem. Komisjoni ettepanek on eelarve vastu võtta.

Küsimusi ei esitatud.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Otsustati: võtta vastu Tõrva Vallavolikogu määrus nr 2 „Tõrva valla 2025. aasta eelarve vastuvõtmine“.

Määrus võeti vastu avalikul hääletamisel – poolt 19.

3. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna vallavanemale.

Helen Elias: - esiteks kutsun kõiki osalema Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamiseks korraldataval perepäeval. Alustame kell 11 Tõrva Gümnaasiumi juures, kust liigume orkestri saatel paraadiga keskväljakule, kus toimuvad edasised sündmused.

Teine üleskutse puudutab Tõrva valla sportmänge. Esimesed sportmängud toimusid 16. veebruaril, kus osales 9 võistkonda. Teised sportmängud toimuvad 16. märtsil Ritsus, kus mängime kõnnijalgpalli. Mängud toimuvad kord kuus maini, suvel puhkame ja jätkame septembris. Võistlused on pigem meeleolukad. Ootame kõiki osalema.

Jaanuari lõpus sai esitatud kõrtsihoone ümberkujundamise projekt. Täna kell 16 oli taotluste esitamise tähtaeg Leader meetmesse. Esitasime sinna kaks projekti: skatepark noortekeskuse juurde ja Sõpruse pargi mänguväljak. Plaanisime sinna esitada ka kirik-kammersaali, kuid see summa on siiski valla eelarves, et teha korda vähemalt esifassaad.

Positiivse otsuse oleme saanud raamatukogu kiirendi projektile summas 52 000 eurot. Projekti raames vaatame üle raamatukogu asukoha. Kas ühitada linna- ja kooliraamatukogu? Milline on sisustus – õpipesad, seminariruumid? Seda projekti hindas hindamiskomisjon hästi kõrgelt.

Ettevalmistamisel on Vanamõisa ranna-ala projekteerimine ja Tõrva Gümnaasiumi A korpuse rekonstrueerimine. Oleme alustanud Vanamõisa järve hüppetorni ehitustöödega. Tööde tähtaeg on 20. mai, kuid tundub, et see saab valmis kiiremini.

Täna algasid kaarsilla lammutustööd. Sild on väga amortiseerunud ja on eksperthinnang, mille kohaselt ei ole silda enam võimalik tugevdada.

Selgunud on Helme tööstusala projekteerija ja on toimunud ka esimene töökoosolek.

10. veebruaril toimus kohtumine seoses Tõrva valla väärivate ülikooli käima lükkamisega. Teeme seda enda tublide spetsialistidega. Esimene kohtumine on plaanis korraldada 18. märtsil, mis on inspireeritud raamatu aastast.

Küsimused:

Arnold Looga: - vähem tähtis ei ole ka kammersaali tagumine sissepääs. Lumega on tagumine trepp väga libe. Kivid on igal pool ja kui keegi peaks kukkuma, seda ei ole vaja. Vaja on peale lihtsat katust.

Heli Holm: - kas vallavolikogu või vallavalitsus on esitanud Tervisekassale pöördumise? Ise olen esitanud probleemide lahendamiseks oma ettepanekud. Kuidas on sellega edasi mindud?

Maido Ruusmann: - Heli (Holm) esitas enda ettepanekud aadressile torva@torva.ee ja otse Tervisekassasse. Tervisekassa esindaja küsimus oli, kas Heli Holmi ettepanekud on Tõrva Vallavolikogu seisukoht? Saadan Heli kirja volikogu liikmetele ja kui keegi ei ole vastu, saame öelda, et Heli Holmi ettepanekud on Tõrva Vallavolikogu seisukoht või vastupidi. Palun andke tagasisidet.

Arnold Looga: - saatsin ka ettepanekud.

Maido Ruusmann: - võtame need kokku, edastame volikogu liikmetele, volikogu liikmed annavad tagasiside ja kui soovivad lisavad oma ettepanekud.

Allan Ilisson: - Riias taheti võtta maha Barclay De Tolly ausammas. Kui see on olemas, ehk lätlased kingivad selle meile ja saame selle mausoleumi juures püsti panna.

Maido Ruusmann: - sellel ettepanekul on hästi palju tahke. See võiks olla laiema arutelu teema. Ilmselt ei ole selle ettepanekuga päri ka kõik täna siin viibijad, aga võib-olla ka on. Peaksime neid tahke avama. Mida kaasnevat see ettepanek võib endas sisaldada? Ajaloo käsitlusele tuleb loomulikult tõmmata kuskile piir. Loodan, et see ettepanek on tehtud heas usus. Peaksime arutama, kui jõuliselt vallale kuuluvat mausoleumi eksponeerida ja turundada? Inimestel võivad tekkida seosed agressorriigi ja tsaari-Venemaa väejuhi vahel.

Allan Ilisson: - tahaks kiita Tõrva politsei tegevust. 2. veebruaril korraldas EKRE Tõrva osakond kõnekoosoleku ja kontserdi. Panime Kevade keskuse teadete tahvlile eelnevalt kuulutuse, mis kadus ülespanekule järgneval päeval. Politsei tuvastas kuulutuse mahatõmbaja 24 tunni jooksul. Oleme sellega rahul.

Maido Ruusmann: - tuleb tunnustada Tõrva politsei tööd.

Karl Kirt: - mis saab raamatukogudega edasi?

Helen Elias: - võtame selle arutusele haridus- ja kultuurikomisjonis. Kiirendi projekti kirjutasime selleks, et viia Tõrva linna raamatukogu kooli ruumidesse. Idee tekkis sellest, et linna raamatukogu tõi välja selle, et neil on vähe ruumi ja teisalt ei jõua lapsed kooli raamatukokku. Kooli raamatukogus on õpikute väljastamise punkt ja ka kohustuslik kirjandus. Ta ei täida kogukondliku keskuse rolli, kus toimuvad erinevad tegevused, käivad kirjanikud jne. Oleme rääkinud koolis õpetajatega, Tõrva puuetega inimeste liiduga. Esialgu koguti küll allkirju, kuid pärast selgitusi on meelestatus pigem positiivne. Koolis on kohvik, kõrval käsitööklass, kus saaks korraldada nt õmblusringi, hakkasid kerima erinevad toredad ideed.

Arnold Looga: - mis toimub Mulgi Elamuskeskuses?

Maido Ruusmann: - otsime sobivat aega Mulgi ja Viljandi Vallavolikogu esimeestega ühisvolikogu korraldamiseks. Täna elamuskeskus tegutseb. Mis puudutab aga pikemat plaani ja ärimudelit, selles osas tuleb tööd teha. Kõige parema ülevaate saame pärast ühisistungit.

Helen Elias: - veebruaris töötab elamuskeskus vaid ette broneerituna. Nad on väga tublid ja pingutavad. Töötajad õpivad mulgi keelt, et teenindada külastajaid mulgi keeles. Nad kirjutavad

erinevaid projekte, et saada lisarahastust. Mõtteid on ja ühisvolikogul nad kindlasti neid ka kommunikeerivad.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija